

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/570/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7112218063
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7112218063.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej vo veci žalobcu U. F. R., s.r.o., L., J. 5, IČO: 35 724 803, zast. advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanému H. L., nar. XX.X.XXXX, naposledy bytom F., Y. 8, t.č. na neznámom mieste, zast. opatrovníkom JUDr. Petrom Dudičom, zamestnancom Okresného súdu Košice - okolie, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Stropkov, Nám. SNP 7, o zaplatenie 1.488,17 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 37C 12/2013-74 zo 6.3.2014 Okresného súdu Košice I

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom žalobu zamietol, žalovanému náhradu trov konania nepriznal a ďalším výrokom vyslovil, že o trovách vedľajšieho účastníka rozhodne samostatným uznesením.

Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal proti žalovanému zaplatenia dlžných splátok z úveru poskytnutého mu na základe zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXX z 29.1.2008 vo výške 1 659,69 € spoločnosťou GE H. H., k.s., od ktorej túto pohľadávku na základe zmluvy o predaji podniku nadobudla spoločnosť GE H., a.s., ktorá ju na základe zmluvy o postúpení pohľadávok z 23.9.2009 postúpila na žalobcu ako postupníka. Súd prvého stupňa vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1, 2, 3 a, § 53 ods. 1, 2, 3 a 5, § 100 ods. 1, 2 a 3, § 101, § 3 ods. 1, § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“), § 2 písm. a/, b/ a c/, § 3 ods. 1, 2 a 3, § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 4 ods. 8, § 7 ods. 2, § 8 ods. 1 a 4 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným posúdil ako vzťah spotrebiteľský zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dospel k záveru, že vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania vedľajším účastníkom je návrh žalobcu nedôvodný. Neprihliadol na dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku žalovaným uzavretú 24.3.2011, ktorou podľa žalobcu malo dôjsť k predĺženiu premlčacej lehoty na 10 rokov, a vyhodnotil ju ako absolútne neplatnú. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal. O trovách vedľajšieho účastníka nerozhodol s tým, že o týchto rozhodne samostatným uznesením.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a návrhu vyhovieť v celom rozsahu. Odvolanie odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci a tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. S poukazom na rozhodnutie

Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 4/2012 argumentoval, že nie je možné sa stotožniť s tvrdením súdu prvého stupňa o premlčaní pohľadávky, nakoľko v predmetnej veci sa jedná o absolútny obchod, čo znamená, že tento právny vzťah bez ohľadu na povahu jeho účastníkov sa spravuje Obchodným zákonníkom, teda platí 4-ročná premlčacia doba, ktorá v danom prípade uplynula 29.4.2013 a žaloba bola podaná 16.7.2012. Uviedol, že napriek tomu, že trvá na tom, že dohodou o uzavretí splátkového kalendára a záväzku došlo k platnému uznaniu dlhu, vzhľadom na skutočnosti týkajúce sa premlčania, nepovažoval za potrebné opakovane zdôvodňovať platnosť uzavretej dohody. Uplatnil si trovy prvostupňového aj druhostupňového konania.

Opatrovník žalovaného zostal v odvolacom konaní nečinný.

Vedľajší účastník v písomnom vyjadrení k odvolaniu poukázal na ust. § 54 ods. 1 OZ, v zmysle ktorého je zakázané, aby sa zmluvné podmienky spotrebiteľských zmlúv odchyľili od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa a takisto je zakázané, aby sa spotrebiteľ vopred vzdal práv, ktoré mu zákon priznáva alebo si inak zhoršil svoje zmluvné postavenie. Ide o zákonný zákaz, ktorého porušenie má za následok neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 OZ. Zmysel citovaného ustanovenia je v tom, že aj keď spotrebiteľ súhlasí, aby sa jeho právny vzťah s dodávateľom riadil na základe § 262 Obchodného zákonníka režimom obchodného kódexu, nemôže si prívodiť zhoršenie svojho právneho postavenia. Zmluvná podmienka koncipovaná v rámci predformulovanej štandardnej zmluvy spotrebiteľa nezaväzuje, pokiaľ je formulovaná nevýhodnejšie oproti právnej úprave podľa Občianskeho zákonníka. Ide o tzv. jednostrannú kogentnosť ustanovení Občianskeho zákonníka v záujme vyššej ochrany spotrebiteľa pri predformulovaných štandardných zmluvách. Spotrebiteľské zmluvy pripravuje iba dodávateľ, pričom existuje veľké riziko, že by mohol zmeniť dispozitívnu úpravu právnej normy vo svoj prospech, pričom by nebral do úvahy záujmy spotrebiteľa. Zdôraznil, že pri právnej úprave spotrebiteľských vzťahov, ak zmluvnou stranou je fyzická osoba, ktorá inak spĺňa predpoklady pre jej kvalifikovanie ako spotrebiteľ, aj vtedy, ak sa vzťah inak posudzuje podľa ustanovení Obchodného zákonníka, postavenie špeciálneho predpisu pri posudzovaní ochrany práv spotrebiteľa majú ustanovenia Občianskeho zákonníka. Ak napr. pôjde o úverovú zmluvu medzi bankou a fyzickou osobou (čo je inak absolútny obchod podľa Obchodného zákonníka), dojednanie úroku z omeškania sa musí uskutočniť v súlade s občianskoprávnymi predpismi. Tie isté závery platia aj vtedy, ak zmluvné strany dohodou upravujú, že ich vzťah sa bude riadiť ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 262 ods. 1 ObZ). Takéto dojednanie teda nemôže vylúčiť (zmenšiť) práva vyplývajúce pre spotrebiteľa z právnej úpravy upravujúcej jeho postavenie v iných všeobecne záväzných právnych úpravách. Preto nebude použiteľné žiadne ustanovenie obchodného zákonníka, ktoré by zhoršovalo postavenie spotrebiteľa. Týka sa to napr. odstúpenia od zmluvy, reklamácie, premlčania atď. (Jaroslav Krajčo, Spotrebiteľská zmluva v aplikačnej praxi v SR a EU, EUROUNION, október 2011). Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 MCdo 20/2009, ktoré zdôrazňuje, že v spotrebiteľskej veci nie je prípustné dojednať zmluvnú podmienku nevýhodnejšie oproti Občianskemu zákonníku, pričom Najvyšší súd poukázal práve na nemožnosť aplikácie štvorročnej premlčacej doby podľa Obchodného zákonníka, pretože táto je menej priaznivá pre spotrebiteľa v porovnaní s trojročnou premlčacou dobou podľa Občianskeho zákonníka. Považoval za správne ak súd prvého stupňa nepriznal uzavretej dohode o splátkovom kalendári a uznaní záväzku právne účinky. Mal za to, že argumentácia žalobcu je nenáležitá, preto navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil dňa 17.6.2015 na úradnej tabuli súdu v súlade s § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O.s.p., a dospel k záveru, že rozsudok je vecne správny, preto ho podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadísk žalobcom uplatnených odvolacích dôvodov (podľa § 205 ods. 2 písm. a, d/ a f/ O.s.p.) sa stotožňuje so správnymi skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa i právnym posúdením prejednávanej veci, ako aj s dôvodmi napadnutého rozsudku,

na ktoré v celom rozsahu poukazuje. Odvolanie žalobcu nemožno považovať za opodstatnené, lebo súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vykonané dôkazy správne vyhodnotil podľa svojej úvahy v súlade s § 132 a nasl. O.s.p., na zistený skutkový stav aplikoval relevantné právne predpisy, a správne tak posúdil žalobcom uplatnený nárok.

Skutočnosti a námietky, ktoré žalobca uviedol v odvolaní, nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska zistených skutočností a právnych záverov, ku ktorým došiel súd prvého stupňa, a neumožňujú ani záver o vadách konania, v dôsledku ktorých by účastníkom bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vec správne právne posúdil a správne v danej veci aplikoval právne normy (§ 100 ods. 1, § 101 a § 558, § 39, § 3 Občianskeho zákonníka), pokiaľ prihliadol na námietku premĺčania uplatnenú v konaní vedľajším účastníkom na strane žalovaného, nepovažujúc dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku z 24.3.2011 za platný právny úkon. Dospel k správne záveru o nedôvodnosti žaloby z dôvodu premĺčania nároku. Aj podľa názoru odvolacieho súdu v konaní zistené skutočnosti odôvodňujú záver, že žalobca uplatnil nárok na zaplatenie pohľadávky s príslušenstvom (splatnej dňa 9.5.2009) žalobou podanou na súde 16.7.2012, t.j. po uplynutí zákonnej premĺčacej lehoty podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Keďže námietka premĺčania vznesená vedľajším účastníkom bola v konaní účinne uplatnená, treba na ňu prihliadnuť, a uplatnený nárok s poukazom na ust. § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno žalobcovi priznať.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza:

Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, účinného od 1.5.2014 orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premĺčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa ustanovenia § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka (v znení účinnom od 1.5.2014) ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

V zmysle uvedených zákonných ustanovení, vychádzajúc z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3MCdo 12/2014 z 21.4.2015, odvolací súd je zo zákona povinný prihliadať na dôvody, ktoré bránia priznať plnenie požadované žalobou. V posudzovanej veci musí brať do úvahy, že ide o právny vzťah, ktorého účastníkom je spotrebiteľ, z čoho vyplýva, že vždy sa prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to aj v prípade, keď ide o tzv. absolútny obchod. V tejto konkrétnej veci to znamená, že premĺčanie sa posudzuje podľa Občianskeho zákonníka a premĺčacia doba je trojročná.

Odvolací súd poznamenáva, že obe citované ustanovenia nadobudli účinnosť 1. mája 2014, a právne predpisy, ktorých súčasťou sú, nemajú prechodné ustanovenie. To znamená, že od ich účinnosti sa vzťahujú aj na právne vzťahy založené pred týmito dňom.

Podľa § 558 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak niekto uzná písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu aj výšky, predpokladá sa, že dlh v čase uznania trval. Pri premĺčanom dlhu má také uznanie tento právny následok, len ak ten, kto dlh uznal, vedel o jeho premĺčaní.

Uznanie dlhu podľa cit. ust. ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, že dlh v čase uznania dlh existoval. Tento právny úkon okrem všeobecných náležitostí pre právne úkony (§ 34 a nasl. OZ) musí mať písomnú formu, musí byť z neho zrejmy dôvod (kauza) vzniku pohľadávky, musí v ňom byť presne určená výška pohľadávky a napokon musí obsahovať aj prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. Uznaním dlhu nevzniká nový záväzok, ale

sa ním zabezpečuje uznaný záväzok tým, že v dôsledku ním založenej právnej domnienky zvýhodňuje postavenie veriteľa. Pri právach dlžníkom písomne uznaných čo do dôvodu i výšky je stanovená desaťročná premlčacia doba (§ 110 ods. 1 OZ). V prípade sporu veriteľ nemusí dokazovať, že v čase uznania dlh existoval, ani jeho výšku. Dlžník, ktorý by namietal, že dlh v čase uznania neexistoval, alebo že zanikol napríklad splnením alebo inak, by to však musel preukázať. Uznať možno aj premlčaný dlh, avšak takéto uznanie zakladá právnu domnienku o existencii dlhu v čase jeho uznania len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný. Ak dlžník nevedel o premlčaní, či už pre omyl skutkový alebo právny (napr. ak nepoznal ustanovenia o premlčaní), nemá jeho uznanie uvedené právne účinky.

V prejednávanej veci podľa názoru odvolacieho súdu dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku uzavretá medzi žalobcom ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom dňa 24.3.2011 (ďalej aj „dohoda“) nemá žiadne právne účinky z hľadiska plynutia premlčacej doby a jej predĺženia (§ 110 ods. 1 OZ). Obchodnú prax žalobcu, pri ktorej spojil do jednej listiny dohodu o uzavretí splátkového kalendára a uznanie záväzku, treba hodnotiť ako nekalú obchodnú prax v zmysle § 7 ods. 2 a 4 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktorá je v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti na strane žalobcu ako dodávateľa, ako aj s ohľadom na potencionálne riziko, že takéto správanie podstatne narušuje alebo môže narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k poskytnutej službe (§ 7 ods. 2 cit. zákona). Podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade žalobca dohodou o uzavretí splátkového kalendára vnútil žalovanému aj uznanie záväzku a uviedol ho tak do omylu. Uznanie dlhu malo byť dohodnuté s dlžníkom na samostatnej listine, nakoľko podpis takejto dohody podľa § 558 OZ má úplne iné a pre spotrebiteľa oveľa závažnejšie dôsledky ako dohoda o splátkach dlhu. Žalovaný nemal žiadnu možnosť dohodu o uznaní záväzku z formulárovej listiny vylúčiť ani obmedziť jej účinok, a táto mu bola vnútená spolu s dohodou o splátkach, pričom uzavretím dohody nepochybne došlo k zhoršeniu jeho postavenia ako spotrebiteľa.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že ide o nekalú obchodnú prax na strane žalobcu a dohoda o uznaní záväzku je neplatným právnym úkonom, a nemá preto žiadne právne účinky ani z hľadiska plynutia premlčacej doby a jej predĺženia podľa § 110 ods. 1 OZ. Prihliadajúc na námietku premlčania, ktorá bola v konaní účinne uplatnená vedľajším účastníkom na strane žalovaného a ako aj na dôvody obsiahnuté v preskúmanom rozsudku, považujúc námietky žalobcu v odvolaní za neopodstatnené, odvolací súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca bol v odvolacom konaní neúspešný a nemá preto právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovanému trovy v odvolacom konaní nevznikli a o týchto ani nenavrhoval rozhodnúť, preto o jeho trovách nebolo rozhodnuté (§ 224 ods. 1, § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p.). O trovách vedľajšieho účastníka v odvolacom konaní rozhodne súd prvého stupňa pri rozhodovaní o jeho trovách v celom konaní.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.